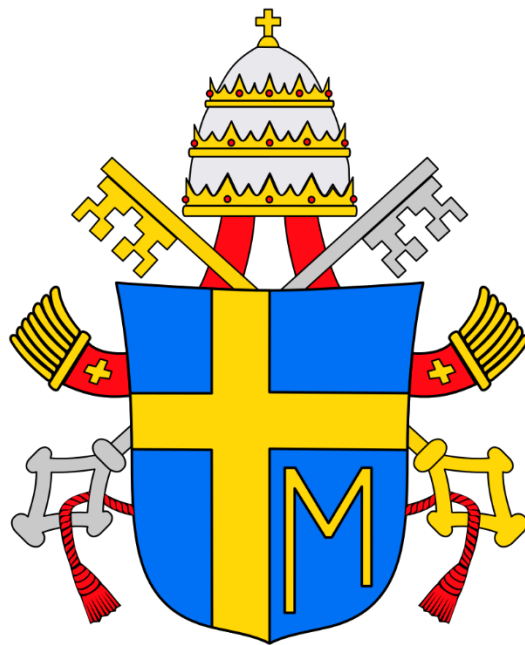

Jan Paweł II

Ecclesia in Asia

O Kościele w Azji

Do biskupów

Do kapłanów i diakonów

Do zakonników i zakonnice

Oraz do wszystkich wiernych świeckich

O Jezusie Chrystusie Zbawicielu

oraz Jego misji miłości i służby w Azji

„... aby mieli życie i mieli je w obfitości”

(J 10, 10)

Słowo wstępne

Adhortacja apostolska Jana Pawła II *Ecclesia in Asia* stanowi papieskie podsumowanie obrad specjalnego Synodu Biskupów poświęconego Azji, który odbył się w dniach 18 IV – 14 V 1998 r. W dokumencie tym papież przypomina, że Chrystus i Kościół stanowi nierozdzielny i niezerwalny kontekst azjatycki. Bóg w Jezusie Chrystusie stał się Azjatą. Kościół założony przez Jezusa już od pierwszych dziesięcioleci rozwijał się w Azji Mniejszej, w Azji Środkowej szerzej od IV i V w., w Indiach już po 52 r., a w Chinach już od V w. I chociaż dzisiaj katolicy stanowią zaledwie 3% ludności tego kontynentu, na którym mieszka aż 85% całej światowej populacji niechrześcijan, to jednak Azja jest kontynentem przyszłości dla chrześcijaństwa. W ostatnich słowach Jan Paweł II napisał m.in.: „W Manili miałem przed oczyma całą Azję. Ilu chrześcijan i ileż milionów ludzi, którzy na tym kontynencie nie znają jeszcze Chrystusa! Odmrozną nadzieję wiążę z dynamicznym Kościołem na Filipinach i w Korei. Azja: oto nasze wspólne zadanie na trzecie tysiąclecie!”¹.

W ostatnich kilkudziesięciu latach, a zwłaszcza w latach po Soborze Watykańskim II, w Kościołach Azji dokonały się wielkie przemiany. Przede wszystkim Kościoły te stały się same podmiotami działalności misyjnej. Pojawiły się w nich nowe teologie misji, teologie religii i teologie kontekstualne. Powstało obecnie wiele ważnych fakultetów teologicznych, seminariów, ośrodków duszpasterskich, liturgicznych i formacyjnych, zarówno dla duchowych, jak i świeckich (zwłaszcza w Indiach, Indonezji, na Filipinach i w Korei Południowej). Poczyniono znaczny postęp. W Kościołach Azji pojawiły się liczne rodzime zgromadzenia zakonne męskie i żeńskie, instytuty dla osób świeckich, towarzystwa misyjne i ruchy dla świeckich.

W *Ecclesia in Asia* Jan Paweł II wskazuje na potrzebę głoszenia na tym kontynencie Chrystusa, jedyne Zbawiciela. To właśnie Jezus Zbawiciel jest największym darem, jaki Kościół ma do zaoferowania Azji. Jezus jest darem i zarazem wyzwaniem dla kultur azjatyckich, które niejednokrotnie spychają na margines społeczności, tak umiłowanych przez Jezusa ubogich, „nieczystych”, dzieci czy zmarłych. Do dzisiaj Jezus jest prawdziwym „skandalem” dla kultury zdominowanej przez system kastowy, przez strach przed śmiercią, przez pogoń za „sukcesem”. Osoba Chrystusa budzi też kontrowersje przez ukazywanie prawdy, iż przez niego człowiek może w pełni zjednoczyć się z osobowym Bogiem – dobrym Ojcem. Podczas obrad Synodu Biskupów poświęconego Azji zwracano często uwagę na różnice kulturowe między Wschodem a Zachodem, które są źródłem wielu nieporozumień i braku akceptacji chrześcijaństwa w Azji. Stąd też w adhortacji posynodalnej Jan Paweł II zwrócił szczególną uwagę na problem inkulturacji Ewangelii w Azji. Papież przypomniał iż poszukiwania inkulturacyjne nie mają się zwracać tylko ku przeszłości (posługiwać się znakami dawnych

¹ Jan Paweł II, *Wstańcie, chodźmy!*, Kraków 2004 r., s. 59.

tradycji), ale winny być otwarte na aktualną sytuację i potrzeby poszczególnych narodów azjatyckich (nr 22). mówiąc o inkulturacji w teologii papież przypomniał, że ojcowie Synodu zasugerowali nowe tytuły chrystologiczne, wiele znaczące dla mentalności azjatyckiej i pozostające w ścisłej łączności z tradycją biblijną (Jezus jako „Mistrz Mądrości”, „Uzdrowiciel”, „Wyzwoliciel”, „Przewodnik Duchowy”, „Oświecony”, „Współczujący”). Te tytuły wyrażają poszukiwanie „azjatyckiego oblicza Jezusa” i odwołują się do uniwersalnego wymiaru zbawienia, przyniesionego przez Jezusa.

Azja, jak wielokrotnie podkreśla adhortacja, jest kontynentem wielu podziałów społecznych. Ta rzeczywistość domaga się podjęcia przez Kościół różnych wymiarów solidarności, począwszy od solidarności pomiędzy poszczególnymi Kościołami, po pomoc młodym Kościołom oraz Kościołom cierpiącym i prześladowanym (nr 28). Bezpośrednio papież wspomina Kościół w Chinach Ludowych. Wymienia też Kościół Korei Północnej (aby Północ i Południe pojednały się) oraz Kościół jerozolimski (aby zapewniał „pokój i integralność” miasta). Zachęca także do działalności na polu społecznym, gdyż kryzys ekonomiczny, kultura śmierci i zjawisko marginalizacji pomnażają ilość biednych ludzi, dzieci wykorzystywanych do pracy, zniewolonych kobiet, migrantów, itp. Troska o przestrzeganie praw ludzkich w takim kontekście jest wielkim wyzwaniem, którego Kościół „nie może odrzucić lub uniknąć” (nr 33).

W ostatnim rozdziale adhortacji, zatytułowanym „Świadkowie Ewangelii”, kierując zaproszenie do zgromadzeń i instytutów misyjnych oraz diecezji, Jan Paweł II zachęca do wzmożenia wysiłku misyjnego na rzecz Azji. Papież podkreśla wielką rolę świeckich – zwłaszcza młodych – w dziele misyjnym (nr 46). Wśród ważnych narzędzi ewangelizacji papież wymienia m.in. środki społecznego przekazu. Jednak ponad wszystkimi środkami wspomina „wielką liczbę świadków wiary”, męczenników którzy są „nowym posiewem w każdym zakątku kontynentu” (nr 49).

W niniejszej publikacji po raz pierwszy został zaprezentowany polskojęzyczny tekst adhortacji *Ecclesia In Asia*. Tuż po nim przedstawiono główne idee teologiczne adhortacji, umieszczone w kontekście miejscowego Kościoła. Następnie przedstawiono wybrane aspekty życia Kościoła w Chinach i Azji Środkowej, zaangażowanie polskich misjonarzy w Azji oraz wietnamską wspólnotę katolicką w Polsce. Kolejny blok tematyczny obejmuje problemy związane z dialogiem międzyreligijnym w Azji. Ostatnia część omawia przeszłość i współczesność sytuacji religijnej w Japonii.

Publikacja ta została przygotowana na sympozjum *Ecclesia in Asia*. Wybrane problemy Kościoła w Azji w świetle posynodalnej adhortacji apostolskiej Jana Pawła II”, organizowane 17 XI 2004r. przez Sekcję Misjologii (Wydział Teologiczny UKSW) oraz Papieskie Dzieła Misyjne w Polsce. Sympozjum to wpisuje się w coroczny, jesienny cykl sympozjów poświęconych sytuacji Kościoła na poszczególnych kontynentach. Jest też ono jubileuszowym, 25. sympozjum misjologicznym, zorganizowanym przez Sekcję Misjologii ATK/UKSW, od początku jej istnienia, to znaczy od 1969 r.

ks. dr hab. Jarosław Różański OMI (red.), *Ecclesia in Asia*, Wybrane problemy Kościoła w Azji w świetle posynodalnej adhortacji Jana Pawła II, Misio – Polonia. Warszawa 2004

Wprowadzenie

Cud Bożego planu w Azji

1. Kościół w Azji wznosi pieśń chwały do Boga, który jest „naszym zbawieniem” (PS 68, 20), za wybranie ziemi azjatyckiej, aby na niej rozpocząć swój plan zbawienia, przez mężczyzn i kobiety tego kontynentu. To właśnie w Azji Bóg od początku objawiał i wypełniał swój zbawczy zamiar. Prowadził patriarchów (por. Rdz 12) i wezwał Mojżesza, aby wywiódł Jego lud na wolność (por. Wj 3, 10). Mówił do narodu wybranego przez wielu proroków, sędziów, królów i kobiet głębokiej wiary. Gdy „nadeszła pełnia czasu” (Ga 4, 4), posłał swego Jednorodzonego Syna, Jezusa Chrystusa Zbawiciela, który stał się człowiekiem jako Azjata. Kościół w Azji, radując się z dobrodziejstwa ludów, kultur i żywotności religijnej kontynentu, a z drugiej strony będąc

świadomy niepowtarzalnego daru wiary, który otrzymał dla dobra wszystkich, nie może przestać wołać: „Dziękujcie Panu, bo jest dobry, bo łaska Jego trwa na wieki” (PS 118, 1).

Ponieważ Jezus urodził się, żył, umarł i zmartwychwstał w Ziemi Świętej, ta część Azji Zachodniej stała się ziemią obietnicy i nadziei dla całej ludzkości. Jezus znał i kochał tę ziemię. Historię, cierpienia i nadzieje jej ludzkości przyjął jako swoje. Ukochał ten lud, przejmując jego żydowskie tradycje i dziedzictwo. Bóg faktycznie wybrał ten naród od dawna i objawiał mu się, przygotowując go na przyjęcie Zbawiciela. Również z tej ziemi wyruszył Kościół, by głosząc Ewangelię w mocy Ducha Świętego czynić „uczniami wszystkie narody” (Mt 28, 19). Wraz z Kościołem na całym świecie, kościół w Azji przekroczy próg trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa, podziwiając to wszystko, co Bóg uczynił od tamtych początków aż po dzień dzisiejszy, z mocnym przekonaniem, że „podobnie jak w pierwszym tysiącleciu krzyż wrósł w ziemię europejską, a drugim w amerykańską i afrykańską, możemy się modlić, by w trzecim tysiącleciu chrześcijaństwa *wielkie żniwo wiary* zostało zebrane na tym rozległym i żywotnym kontynencie”²

Przygotowanie zgromadzenia specjalnego

2. W Liście apostolskim *Tertio millennio adveniente* wyznaczyłem program dla Kościoła, z którym ma on wejść w trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa. Plan ten koncentruje się na wyzwaniach nowej ewangelizacji. Ważnym jego punktem było zwołanie *synodów kontynentalnych*, aby biskupi mogli wypowiedzieć się na temat ewangelizacji zgodnie ze specyficzną sytuacją i potrzebami każdego kontynentu. Ta seria synodów, których tematem łączącym była nowa ewangelizacja, okazała się ważną częścią przygotowań Kościoła do Wielkiego Jubileuszu Roku 2000.

W tym samym liście, odnosząc się do Specjalnego Zgromadzenia Synodu Biskupów poświęconego Azji, zauważyłem, że w tej części świata „w szczególny sposób uwidacznia się problem spotkania chrześcijaństwa z prastarymi kulturami i religiami lokalnymi. Jest to wielkie wyzwanie dla ewangelizacji, jako że systemy religijne takie jak buddyzm czy hinduizm mają wyraźny charakter soteriologiczny”³. Jest doprawdy tajemnicą, dlaczego Zbawiciel świata, narodzony w Azji, do tej pory w zdecydowanej większości pozostaje nieznanym ludności tego kontynentu. Synod miał stanowić opatrnościową okazję dla Kościoła w Azji, aby dokonać refleksji nad tą tajemnicą i odnowić zaangażowanie na rzecz misji, by wszyscy lepiej poznali Jezusa Chrystusa. Dwa miesiące po publikacji *Tertio millennio adveniente*, przemawiając do VI Zgromadzenia Plenarnego Federacji Konferencji Episkopatów Azji w Manili na Filipinach, podczas pamiętnych obchodów X Światowego Dnia Młodzieży, przypomniałem biskupom: „Jeśli Kościół w Azji ma zrealizować swój opatrnościowy cel, jego absolutnym priorytetem musi być ewangelizacja, czyli radosne, cierpliwe i skuteczne głoszenie zbawczej śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa”⁴.

Pozytywny oddźwięk biskupów i Kościołów partykularnych na projekt zwołania Specjalnego Zgromadzenia Synodu Biskupów poświęconego Azji był widoczny już w fazie przygotowawczej. Biskupi wyrażali swoje życzenia i opinie na każdym etapie z otwartością o głęboką wiedzą o kontynencie. Czynili to z pełną świadomością więzów komunii łączących ich z Kościołem powszechnym. Idąc po linii pierwotnej myśli *Tertio millennio adveniente* oraz pochylając się do propozycji Komisji Przesynodalnej, która podsumowała głosy biskupów i Kościołów partykularnych kontynentu azjatyckiego, jako temat Synodu wybrałem słowa: *Jezus Chrystus Zbawiciel oraz Jego misja miłości i służby w Azji: „Aby mieli życie i mieli je w obfitości”* (J 10, 10). Poprzez takie sformułowanie tematu miałem nadzieję, że Synod będzie mógł „ukazać jasno i głęboko prawdę o Chrystusie jako o jedynym pośredniku między Bogiem a ludźmi i jedynym Odkupicielu świata, odróżniając Go

² Jan Paweł II, Przemówienie do VI Zgromadzenia Plenarnego Federacji Konferencji Episkopatów Azji (FABC), Manila (15 I 1995 r.), 11: *Insegnamenti XVIII*, 1(1995), 159.

³ List apostolski *Tertio millennio adveniente* (10 XI 1994 r.), 38: AAS 87(1995), 30.

⁴ N. 11: *Insegnamenti XVIII*, 1(1995), 159.

Chcesz przeczytać więcej?

Zamów prenumeratę, aby otrzymać dostęp do pełnej zawartości czytelnicy.